

РЕШЕНИЕ

№ 656

гр. София, 18.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на втори май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20211000501052 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 260029/04.02.2021г. постановено по гр.д. № 325/2020г. по описа на Окръжен съд-гр.Враца, ГО, е отхвърлен иск с правно основание чл.45 ал.1 ЗЗД, предявен от „Дионисомарбле-България“ ЕООД, против Г. Н. Н. за заплащане на сумата от общо 62 467,93 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди -претърпяна загуба, причинени от ответника, в качеството му на кмет на с.***, за което е признат за виновен с влязло в сила споразумение от 15.05.2015г. по НОХД № 53 /2015г. по описа на РС-Мездра, *като погасени по давност.*

Със същото решение „Дионисомарбле-България“ ЕООД, е осъден да заплати на Г. Н. Н. сумата 2400 лв.-разноски по делото, представляващи адвокатско възнаграждение.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ищеца по делото.

Жалбоподателят-ищец „Дионисомарбле-България“ ЕООД оспорва решението изцяло и моли съда да го отмени и да уважи изцяло претенцията за присъждане на обезщетение за имуществени вреди. Изтъква факта, че в случая става въпрос за настъпили вреди вследствие от извършването на документно престъпление от ответника Н.. Съдът не е отчел при наличие на безспорно установен по делото механизъм на имуществено увреждане, че погасителна давност за предявения иск не може да започне да тече преди момента, в който той е узнал, че е увреден, а това е момента на съдебната евикция - 18.04.2017г. (Определение

№231/18.04.2017г. на ВКС постановено по гр.д.№4685/2016г., Решение №82/15.03.2016г. постановено по гр.д.№ 800/2015г. по описа на ОС-Враца). Затова давностният срок е започнал да тече от настъпването на вредите, а не от влизане в сила на споразумението. Извършителят на деликта е станал известен с повдигане на обвинението му през 2014 г., а вредоносните последици са настъпили съответно на 12.04.2018г.; 14.06.2018г. и 20.07.2018г./трите сключени споразумения/. Това винаги е така, независимо дали извършеното е престъпление, административно нарушение или единствено граждански деликт. Критерият кога е причинено увреждането и какво е то, е обективен и не е свързан с постановяване на присъдата по наказателното дело, нито с узнаването за нея. Когато вредоносните последици от деянието настъпват и се проявяват в един по-късен момент, тогава обективно се осъществява и фактическият състав на увреждането. Не може да се претендира поправяне на вреди, преди те да са настъпили. В този смисъл Определение №97/12.02.2019г. по дело № 2881/2018 на ВКС, ГК, III г.о. Следователно, началото на погасителната давност започва да тече не от момента на извършване на виновното и противоправно деяние на делинквента, а от момента, в който в правната сфера на пострадалото лице са се проявили последиците от това деяние т.е. от момента, в който пострадалият ги е претърпял, почувствал, осъзнал и по-точно узнал за тях и за лицето, което му ги е причинило. Твърди, че като е приел, че предявения иск е погасен по давност, съдът е постановил неправилно и незаконосъобразно съдебно решение, което следва да бъде отменено. Претендира разноски.

Въззиваемата страна Г. Н. Н. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че искът за обезщетяване на твърдяна вреда от 30 000 лева, представляваща заплатената от „Дионисомарбле-България“ ЕООД цена за Имота, придобит с н.а. от 20.07.2018г., правилно е отхвърлен по съображения, че липсва причинна връзка между вреди и осъществения деликт. Твърди, че този извод е правилен, доколкото сключването на посочения договор за покупко-продажба е акт на свободно изразена воля от страните по него, които сами са определили предмета на продажбата и неговата цена. Нещо повече, от сключването на този договор ищецът не е претърпял каквато и да било вреда, доколкото срещу заплатената сума от 30 000 лева е придобил недвижим имот. По същите съображения не се дължи обезщетение за заплатените от него разноски в нотариалното производство.

В останалата им част исковете са отхвърлени поради изтекла давност, който извод на съда счита за правилен. Исковете за обезщетяване на вреди, представляваща стойността на платените обезщетения за времето, през което ищецът е ползвал имота след съдебното отстранение, са отхвърлени, тъй като липсват доказателства относно размера на средната пазарна наемна цена за имота, която би могла да се получи. Заплатените обезщетения нямат каквато и да било връзка с извършения от Кмета деликт. Сключването на споразуменията от 12.04.2018г. и 20.07.2018г. е акт на свободно изразена воля от страните по тях и цели уреждане на отношенията им по повод посочените в съглашенията обстоятелства. Твърди, че не е страна, нито има принос при определяне на предмета на споразуменията, размера на

обезщетенията и периодите, за които те са уговорени и платени. Изтъква факта, че още през 2012г. ищцовото дружество е било абсолютно наясно, че удостоверение за наследници № 3//19.01.2011г. е документ с невярно съдържание (за това са налице данни както по посочените приложения към делото досъдебно производство и НОХД, така и по гр.д.№ 491/2014г.). Макар и този документ да е решаващ за изхода от спора по гр.д.№ 491/2014г. на РС-гр.Мездра, „Дионисомарбле-България“ ЕООД обжалва всички съдебни решения, с които е уважаван предявеният срещу него иск с правно основание чл.108 ЗС. След като ОС-гр.Враца издава изпълнителен лист, с който е задължил „Дионисомарбле-България“ ЕООД да предаде владението върху 3/4 идеални части от имота на третите лица, жалбоподателят иницира спирането на изпълнението на въззивното решение по реда на чл.282 ГПК за периода 16.06.2016г.- 18.04.2017. Дори и след влизане в сила на 18.04.2017г. на решението, ищецът не е предал доброволно имота на третите лица, а е сключвал с тях процесните споразумения за плащане на обезщетения за ползване т.е. липсва пряка причинно-следствена връзка между настъпили вреди и деликта, осъществен от Кмета. Твърди, че ищецът сам се е поставил в това положение, с нежеланието си да предаде доброволно владението върху имота и с неоснователното водене на гр.д.№ 491/2014г. на три съдебни инстанции, спиране изпълнението по реда на чл.282 ГПК и т.н. От друга страна посочва, че претенцията за заплащане на сумата от 8 053,93 лв. по споразумението от 14.06.2018г. правилно е отхвърлена от съда с доводи за неоснователност и недоказаност по основание и размер. От една страна, не са налице доказателства третите лица да са извършвали разноси в подобен размер в производствата по водените между тях и „Дионисомарбле-България“ ЕООД граждански и изпълнителни дела. От друга страна, размерът на сторените от тях съдебни разноси е определен в постановените съдебни актове и възлиза на обща сума в размер на 2 230 лева, от които ищцовото дружество дължи едва 1/3 част, тъй като останалите 2/3 се дължат от него и Р. К.. Претендира разноси.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбата и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно съединени иски с правно основание чл.82 вр.чл.45 ЗЗД - имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи, причинени от деликт. С молба-уточнение от 07.12.2020г. ищецът посочва, че претендира вреди от претърпяна частична евикция по чл.191 ЗЗД, което изменение на основанието не е допуснато от съда по реда на чл.214 ГПК, поради настъпила преклузия - направено след проведено първо о.с.з.

Ищецът „Дионисомарбле-Вългария" ЕООД твърди, че на 19.01.2011г. в с.***, обл.***, в качеството му на кмет на селото, ответникът Г. Н., в кръга на службата си съставил официален документ - удостоверение за наследници на дядо си Н. П. Ц., б.ж.на с.***, починал на ****г., в което удостоверил неверни обстоятелства, а именно, че Н. П. Ц. е оставил само един наследник след своята смърт - син Г. Н. П. /и неговите низходящи/, при реалното наличие и на други наследници. Същият документ бил използван на 08.02.2011г.

пред нотариус Х. А., с район на действие РС Мездра за съставянето на н.а. № 36, н.д.№ 30/2011г. за покупко-продажба на имот № 016060 от 7,460 дка, с купувач ищеца. За това му деяние в РС Мездра е внесен обвинителен акт, образувано е н.хд № 53/2015г., по което ответникът се е признал за виновен и е сключено споразумение.

Поддържа, че с решение от 15.03.2016г. по в.гр.д.№ 800/2015г. на ОС-Враца /гр.д.№ 491/2014г. на РС-Мездра/, съдът е допуснал неучаствалите в договора наследници на Н. Ц. да изкупят на основание чл.33 ал.2 ЗС правото на собственост върху съответните ид.части от имот № 016263 и имот 016262, представляващи реални части съответно от х,633 дка и 5,826 дка от закупения имот № 016060, закупен от ищеца, въз основа на неистинското удостоверение за наследници, издадено от Кмета на селото.

След като са изкупили ид.части по реда на чл.33 ал.2 ЗС, тези невключени в удостоверението наследници са образували против ищеца и друго исково производство по чл.108 ЗС, и въз основа на влязлото в сила съдебно решение по чл.108 ЗС са образували изп.д.№ 77/2016г.по описа на СИС при РС Мездра за предаване владението върху първоначално закупения имот, за което ищецът е осъден с решение по гр.д.№ 491/2014г. на РС Мездра. С цел уреждане взаимоотношенията между страните по изп.дело били подписани три бр.споразумения, по силата на които ищецът заплатил на тези наследници съответно сумите от 20160,10 лв., 8053,93 лв. и 1640лв. С н.а. за покупко-продажба № 28, н.д.№191//2018г. ищецът закупил/втори път/ от собствениците ид.части от имот № 016263 и имот № 016262 общо за сумата 30 000 лв., и направил разноси в нотариалното производство в размер на 1483,90лв. Излага, че при гледане на съдебните производства и движение на изп.дела е заплатил адвокатски хонорари общо в размер на 1130 лв. или общо претърпените от ищеца имуществени вреди възлизат на сумата от общо 62 467,93 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени от ответника, в качеството му на кмет на с.***, за което е признат за виновен с влязло в сила споразумение от 15.05.2015г. по НОХД № 53 /2015г. по описа на РС-Мездра, ведно със законните последици.

Ответникът оспорва исковете по основание и размер, като не оспорва, че на 08.02.2011г. е изповядана сделка - покупко-продажба на недвижим земеделски имот от 7,460 дка, закупен от ищеца, с продавачи Н. Н. и Р. К., чрез пълномощник ответника. При сключване на договора за покупко-продажба пълномощникът на продавачите/ответника/ представил пред нотариуса удостоверение за наследници № 3/19.01.2011г., съставено лично от него, в качеството му на кмет на с.***, обл.***, в което се удостоверява, че наследници на собственика на имота са само продавачите по сделката, при наличие и на други такива. Не оспорва също данните по гр.д.№ 491/2014г.по описа на РС Мездра, съгласно решението по което други наследници са признати за собственици на 1/4 ид.части от имота и ищецът по настоящето дело е осъден да им отстъпи собствеността и предаде владението върху същите части, както и че по отношение на 1/4 ид.част от имота е постановено изкупуване на основание чл.33 ЗС. Не оспорва и факта, че по НОХД № 53/2015г.по описа на РС Мездра е постигнато споразумение, имащо значение и последиците на влязла в сила присъда, по

силата на което се е признал за виновен по повдигнатото му обвинение по чл.311 ал.1 НК, изразяващо се в това, че на 19.01.2011г., в качеството му на кмет на с.*** е съставил официален документ - удостоверение за наследници № 3/19.01.2011г., в което е удостоверил неверни обстоятелства относно наследниците на Н. П. Ц., с цел този документ да бъде използван като доказателство за тези обстоятелства. Прави възражение, че предявеният иск е **погасен по давност**, считано от 15.05.2015г.-датата на приключване на наказателното дело срещу него със споразумение. Твърди, че не е налице причинно- следствена връзка между извършения от него деликт и претендираните в настоящето производство вреди, че единствената реално причинена вреда, е платената първоначално /през 2011г./ цена по договора за покупко- продажба на недвижимия имот, който не е произвел транслативния си ефект, каквато претенция, обаче не предявена. Плащанията, извършени от ищеца по споразуменията от 12.04.2018г. и 20.07.2018г. нямат пряка връзка с извършения от ответника деликт. Ищецът сам се е поставил в положение да заплаща тези обезщетения, тъй като считано от 15.05.2015г. вече е знаел, че цитираното по-горе удостоверение за наследници е с невярно съдържание. Въпреки това обжалвал решенията на РС Мездра и ОС Враца, с което също станал причина за изплащане на евентуалните обезщетения за ползване на чужд имот. Именно той не е отстъпвал собствеността и не предавал доброволно владението върху имота на действителните собственици. Оспорва действителния размер на сторените разноски. Претендираната сума от 30 000 лв.-платена цена при повторно закупуване на имота от действителните собственици оспорва, като поддържа, че така претендираните вреди не представляват вреда за ищеца, тъй като срещу тази сума е получил имот от една страна, а от друга - поддържа, че тази претенция не е в пряка връзка с извършения от него деликт. По същите съображения оспорва сумата 1130 лв. - платени разноски от ищеца по повод воденето на гр.д.№ 491/2014г. по описа на РС Мездра. Претендира разноски.

От фактическа страна се установява, че на 19.01.2011г. в с. ***, общ.*** ответникът, сега въззиваем Г. Н., в качеството си на длъжностно лице - Кмет на с. ***, в кръга на службата си, е съставил официален документ - удостоверение за наследниците на дядо си Н. П. Ц. - бивш жител на с. ***, заведено под № 3 от 19.01.2011г. по описа на Кметство с. ***, в което е удостоверил неверни обстоятелства, а именно, че дядо му Н. П. Ц. е оставил само един наследник по закон, в лицето на сина си Г. Н. П. и неговите низходящи. Този документ е използван на 08.02.2011г. за съставянето на н.а.№ 36, том 1, рег.№ 300, дело № 30/2011г. на Нотариус Х. А. рег.614 на НК с район на действие РС Мездра, вписан в АВ-СВ - Мездра вх.рег.№ 134 от 08.02.2011г., акт №77, том I, дело № 62/2011 г. за покупко-продажба на имот №016060 в землището на с.*** с площ от 7,460 дка, начин на трайно ползване - нива в местността „Тихова глава“, собственост на наследниците на Н. П. Ц.. В действителност Н. П., дядо на ответника в настоящето производство Г. Н., който към онзи момент е бил кмет на с. ***, има и други наследници по закон, а именно : Т. Ц. П. - дъщеря и нейните низходящи наследници, П. П. П. - син и неговите наследници, Х. Н. П. син и неговите наследници, което е видно от удостоверение за наследници изх. №63/09.05.2014 г. издадено от Кметство с. ***.

Г. Н. е признат за виновен по повдигнатото му обвинение в престъпление по чл.311 ал.1 НК, изразяващо се в това, че на 19.01.2011г., в качеството му на кмет на с.*** е съставил официален документ с невярно съдържание - удостоверение за наследници № 3/19.01.2011г., в което е удостоверил неверни обстоятелства относно броя наследници на Н. П. Ц., с цел този документ да бъде използван като доказателство за тези обстоятелства, за което по НОХД № 53/2015г. по описа на РС Мездра е постигнато споразумение от 15.05.2015г., имащо значение и последиците на влязла в сила присъда. В чл.383 ал.1 НПК се съдържа изрично препращане към последиците на влязла в сила присъда по отношение на споразумението, обективизирано в определението по чл.382 ал.9 вр.ал.7 НПК. В този смисъл, определението за одобряване на споразумението има значението на влязла в сила присъда **по смисъла на чл.300 ГПК, която е задължителна за гражданския съд** по въпросите извършено ли е деянието, противоправно ли е то и виновен ли е деецът.

От датата на сключване на споразумението по цитираното нохд другите наследници на Н. П. Ц. са образували три граждански дела - за разваляне на сделката, обективизирана в НА № 36, том 1, рег.№ 300, дело № 30/2011г. на Нотариус Х. А. рег. 614 на НК с район на действие РС Мездра, вписан в АВ-СВ - Мездра вх. рег. № 134 от 08.02.2011 год., акт №77, том I, дело № 62/2011 г., за изкупуване на дела по чл.33 ал.2 ЗС и по чл.108 ЗС. **Ответници и по трите дела са страните по настоящето производство „Дионисомарбле“ ЕООД и Г. Н. Н.** Делата са гр.д.№ 491/2014 г. по писа на РС Мездра; гр.д.№ 800/2015г. на ВрОС и № 4685/2016г. на ВКС I ГО, като с Определение № 231/18.04.2017г. на ВКС въззивното решение на ВрОС не е допуснато до касационно обжалване.

С решение от 15.03.2016г., влязло в сила на 18.04.2017г. по в.гр.д.№ 800/2015г. на ОС-Враца /гр.д.№ 491/2014г. на РС-Мездра/, съдът е допуснал част от наследниците на Н. Ц. да изкупят на основание чл.33 ал.2 ЗС правото на собственост **върху 1/4 ид.част** от имот № 016263 и имот № 016262, представляващи реални части съответно от х,633 дка и 5,826 дка от закупения от ищеца имот № 016060, въз основа на горепосоченото неистинското удостоверение за наследници.

От невключените в удостоверението наследници е образувано изп.д.№ 77/2016г. по описа на СИС при РС Мездра за предаване владението върху първоначално закупения имот, за което ищецът Дионисомарбле-Вългария" ЕООД е осъден с решение по гр.д.№ 491/2014г. по описа на РС Мездра.

С цел уреждане взаимоотношенията са започнали преговори с възискателите по изпълнителното дело и са подписани три споразумения през 2018г., както следва:

1. на 12.04.2018г. е подписано споразумение между Д. П. Н., Ц. П. И., С. П. Т., Н. Д. С., Г. И. Г., М. И. К., В. С. С., В. П. Н., представлявана от П. М. Т. и П. М. Т. (Собствениците) по силата на което „Дионисомарбле“ ЕООД заплатило сумата от 20 160,10 лв., представляваща обезщетение за времето през което Дружеството е лишило Собствениците от правото да владеят и ползват имота си бивш ПИ №016060 в землището на с ***, целият с площ от 7,460 дка., находящ се в местността „Тихова глава“, от които съобразно настоящия регулационен

статут реална част от 1,633 дка. попадат в границите на новообразуван имот №016263, отреден за „Депо” по действащия ПУП-ПРЗ за „Кариера за добив на подземни богатства - скалнооблицовъчни материали от находище Дионисо-2”, в землището на с. ***, община ***, и реална част от 5,826 дка. попадат в новообразуван имот № 016262, отреден за „Кариера” по действащия ПУП-ПРЗ за „Кариера за добив на подземни богатства - скалнооблицовъчни материали от находище „Дионисо-2”, в землището на с.***, община ***, за период от 01.02.2013г. до 31.03.2018г., както следва, а именно договорената сума от 660 лева (шестстотин и шестдесет лева на декар на годишно) за 3/4 (три четвърти идеални части) от имота (5.595 декара) - 19 078.95 лева и за 1/4 (една четвърт) от имота (1.865 декара) за периода от 05.05.2017 г. до 31.03.2018 г. - 1 081.15 лева.

2. на 14.06.2018г. е подписано второ споразумение между Д. П. Н., Ц. П. И., С. П. Т., Н. Д. С., Г. И. Г., М. И. К., В. С. С., В. П. Н., представлявана от П. М. Т. и П. М. Т. (Собствениците) по силата на което „Дионисомарбле” ЕООД заплатило на Собствениците сумата от 8 053,93 лв. представляваща направени разноски във връзка с водените от тях гр.д. №491/2014г. по описа на РС-Мездра, гр.д.№ 800/2015 г. по описа на ОС-Враца, гр.д.№ 4685/2016г. по описа на ВКС и изп.д.№ 20177210400316 по описа на ЧСИ В. Й. рег. № 721 на КЧСИ.

3. на 20.07.2018г. е подписано трето споразумение между Д. П. Н., Ц. П. И., С. П. Т., Н. Д. С., Г. И. Г., М. И. К., В. С. С., В. П. Н., представлявана от П. М. Т. и П. М. Т. (Собствениците), по силата на което „Дионисомарбле” ЕООД заплатило на Собствениците сумата от 1 640 лв. за времето от 01.04.2018 г. до 20.07.2018 г., през което са били лишени от право да владеят и ползват бивш ПИ №016060 в землището на с. ***, целият с площ от 7,460 дка., находящ се в местността „Тихова глава”, в землището на село ***, общ. ***.

На същата дата 20.07.2018г. жалбоподателят „Дионисомарбле“ ЕООД е закупил вече от Собствениците 1,633/13,992 идеални части от поземлен имот №016263, в землището на с. ***, общ. ***, целият с площ 13,992 дка. и 5,826/15,593 идеални части от поземлен имот №016262, в землището на с.***, общ. *** за сумата от 30 000 лв., видно от н.а. за покупко-продажба на недвижим имот № 28, том II, рег. № 1932, дело №191 от 2018г. на Б. М., нотариус рег. №593 на НК, вписан в АВ-СВ Мездра вх.рег.№1184 от 20.07.2018г., акт № 68, том IV, дело №599/2018 г.

Направените от „Дионисомарбле“ ЕООД разноски в това нотариалното производство са на стойност 1483,90 лв. В хода на образуваните от Собствениците граждански дела и изп.дело „Дионисомарбле“ ЕООД е заплатил и адвокатски хонорари, в размер на 1 130 лв., изплатен по фактура № №0000000017/30.06.2017 г.

От заключението на депозираната пред въззивна инстанция съдебно-счетоводна експертиза се установява, че платената цена от 30 000 лв. на 20.07.2018г. когато е сключен втория договор за покупко-продажба на същия имот, предмет на сделката от 2011г., след промяна на предназначението, през 2018г. (след 7г. и 5м.) е продаден на цена 4 пъти по-висока спрямо платената през 2011г.. След първоначалното придобиване през 2011г. на имот №016060 в землището на с.***, община *** с площ от 7,460 дка е извършена процедура по

промяна на предназначението му, като с Решение № 377/27.06.2013г. на Общинския съвет Мездра е одобрен Специализиран ПУП-ПРЗ за „Кариера за добив на подземни богатства- скалнооблицовъчни материали“, „За складове и трафопост“ и „За депо“. Гореописания имот №016060 в землището на с.***, община *** с площ от 7.46 дка, понастоящем не съществува, като след одобряването на ПУП- ПРЗ от 2013г. 1,633дка попадат в границите на новообразуван ПИ № 016263 отреден „За депо“ (ПИ 16256.16.263 по КККР), а останалите 5,826дка попадат в границите на новообразуван ПИ № 016262 отреден „За кариера“ (ПИ 16256.16.262 по КККР) .

По делото са събрани и гласни доказателствени средства – разпит на св. Г.Д., разпитан в о.с.з. на 09.10.2020г.

От показанията на св. Г.Д., изп.директор от 2003г. се установява, че представлявал купувача като пълномощник при сключване на сделката през 2011г., по силата на която закупили земеделски имот с площ от 7,5 дка. След сделката други лица предявили претенции като наследници на починалия общ наследодател и респ. съсобственици на имота. Оказало се, че удостоверението за наследници е невярно. Започнали дела от страна на тези наследници. Според свидетеля фирмата закупила целия имот от ответника Г. Н. за 7,500 лв. или по 1000 лв./дка. Това било пазарната цена на имота тогава. След водене на делата ищецът бил задължен да върне 5-те декара на невписаните в удостоверението наследници, като на тях им било признато и право да изкупят и дела на ответника Н.. След закупуването на имота фирмата по принцип го използвала като място за отпадъци от минната дейност на фирмата, било променено и предназначението на имота. Освен, че претърпели вреди, и сам свидетелят лично понесъл вреди - имуществени и неимуществени, тъй като се оказало, че той, като представляващ, не е сключил правилно изгодна за дружеството сделка. Тъй като частта от имота, която се оказало, че е собственост на други наследници била необходима във връзка с работата на фирмата, фирмата го закупила наново от тези наследници- собственици, но вече на доста по-висока цена. **Може би около една година след като закупили имота от Н. разбрали, че други лица имат претенции върху същия имот. Те дошли в офиса им и заявили претенциите си, като обяснили как стоят нещата. Още когато дошли, започнали преговори за доброволно уреждане на спора, но не успели да постигнат никаква договореност, тъй като тези лица- наследници искали много пари за дела си.** След като започнали делата свидетелят, в качеството си на управител, забранил на служителите си да използват тази част от имота. Новите наследници също не го ползвали, нямали такава обективна възможност, тъй като имотът бил затрупан. Там фирмата изхвърляла отпадъци от дейността си. Два пъти идвал съдия-изпълнител, който връчил призовка и им забранил да работят и да ползват този имот. Концесионният договор на фирмата бил за 2 4 8 дка. и по силата на тази концесия трябвало имотите в тази площ или да бъдат закупени, или фирмата да има право на ползване. Това било заложено и в генералния проект, затова за тях било много важно и необходимо да го придобият целия и да останат собственици на имота от 7,5 дка. Това наложило закупуването му втори път от останалите наследници, които не били участвали при първоначалната покупко-продажба. Ако не бил

затрупан имота през периода, през който смятали, че е тяхна собственост, нямало при тези условия на собствениците да го изкупят, и нямало да има проблем последните да си го ползват, както преценят. Било невъзможно и неизгодно за фирмата да премахне отпадъка в имота. Инженерите калкулирали, че за да се премахне отпадъка, който бил нанесен върху имота ще е необходимо време от около година и половина и разходи от около 500 000 лв., и затова преценили, че няма да чистят имота, а вместо това продължили преговори със собствениците. В крайна сметка се стигнало до сключване на 3 бр. споразумения и фирмата изкупила ид.ч. от имота наново. През периода 2015- 2018 г. те изкупували и други имоти в района, по средна пазарна цена от 1000 лв./дка.

Свидетелят е изп.директор на ищцовото дружество, сега жалбоподател, поради което неговите изявления имат характер на даване на обяснения от страна по делото, а не показания на свидетел. Затова те не могат да бъдат кредитирани от съда.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

Както бе посочено по-горе по въпросите извършено ли е деянието, противоправно ли е то и виновен ли е деецът, е налице влязло в сила споразумение на наказателен съд, което е задължително за настоящата инстанция по смисъла на чл.300 ГПК.

Безспорно на жалбоподателят-ищец са причинени вреди, под формата на претърпяна загуба - разходите, които е направил за повторно придобиване собствеността на процесните идеални части от имота, за уреждане отношенията си с реалните съсобственици на последния /заплатени обезщетения за ползване на съответните части/, както и направени разноски за платен адв.хonorар по водените производства.

САС намира за недокана пълно и главно пряката и непосредствена причинно-следствена връзка между вредите - предмет на исковете по три пера и издаденото удостоверение за наследници с невярно съдържание, послужило през 2011г. при изповядване на договора за покупко-продажба на земята от 7.5 дка. Безспорно за жалбоподателя са налице вреди, под формата на претърпяна загуба, но това е цената, която е платена именно по този първи договор през 2011г., която не е предмет на делото. Претендира се сумата, платена през 2018г. при сключване на втория договор за покупко-продажба на същия имот, която е четири пъти по-висока спрямо тази от 2011г. Вярно е, че когато вредоносните последици от деянието настъпват и се проявяват в по-късен момент, тогава обективно се осъществява и фактическият състав на увреждането, но случаят по делото не е такъв. Вредите са настъпили още към датата на сключване на договора 08.02.2011г., когато е платена първоначално цената. Не може да се обоснове поддържания от жалбоподателя извод за по-късно произведено накърняване на имуществения интерес и за по-късно осъществило се действително проявление на непозволеното увреждане, спрямо момента на извършване на престъплението при така установените с присъда споразумение/ престъпни действия - съставяне на документ с невярно съдържание /удостоверение за наследници/, който е

използван на 08.02.2011 г. Искът по настоящето дело е бил основан на тъждеството между деянието, предмет на присъдата, от което са настъпили значителни вредни последици за купувача на имота и увреждащото действие като предмет на доказване в исковия процес за обезщетение, по този начин е заявена и вредата. Увреждането в случая е известно и настъпило по смисъла на тълкуването, дадено в ППВС № 2 от 21.12.1981 г. Съответно съдът е съобразил ППВС № 2 от 21.12.1981 г. и Тълкувателно решение № 5/2006 г. на ОСГТК на ВКС затова кога деецът следва да се счита за открит.

Всички останали действия по участие в три граждански производства с реалните собственици на имота, както и сключването на три спогодби с тях и договор за покупко-продажба на 20.07.2018 г. са непряка последица от правопораждащия юридически факт - деликта на ответника. Когато за настъпването на вредите има значение и поведението на трети лица, то това поведение изключва отговорността на деликвента само в случай, че прекъсва причинната връзка между действията на ответника-деликвент и настъпилите за пострадалия вреди, което в случая е налице, тъй като пострадалият е разбрал за престъплението на Кмета /по признание на управителя/ в рамките на 1 година при лична среща с реалните наследници. Следователно още към този момент вече е знаел за деликта и вредите и още към 2012 г. е можел да сключи втори договор за покупко-продажба с тях вместо да прави разходи за адвокатска защита за три дела, да плаща обезщетение за ползване на имота за период от 5 години назад и да плаща 4 пъти по-висока цена след 7 г. Тези вреди не са преки и непосредствени.

Спорен е въпросът изтекла ли е давността с оглед направеното в условие на евентуалност възражение за давност, което първа инстанция е преценила за основателно, поради което е отхвърлила исквете изцяло. ОСГТК на ВКС дава задължително за прилагане от съдилищата Тълкувателно решение № 5/05.IV.2006 г. по тълк.д. № 5/2005 г. С т. 2 от това решение е прието, че ако не е предявен граждански иск в наказателния процес, висящият наказателен процес както в досъдебното, така и в съдебното производство, включително и когато е завършил с влязла в сила осъдителна присъда или със споразумение, **не е процес относно вземането на пострадалия за вреди от престъплението и не е основание за спиране на погасителната давност.** По силата на чл.114 ал.3 ЗЗД вземането за вреди от неправомерно увреждане възниква от деня на откриването на дееца и от същия момент то става изискуемо, защото от тогава длъжникът изпада в забава съгласно чл.84 ал.3 ЗЗД. Не е необходимо авторството и деянието да се установяват по специален ред. Дори деянието да е престъпление, давността тече от момента на извършването му, а не от влизането в сила на присъдата, с която се установява престъпния му характер. Веднъж възникнало, вземането на пострадалия за обезщетение от престъплението трябва да се предяви в петгодишния давностен срок. Въпросът за началния момент на давността е фактически и се решава според всеки конкретен случай, като тежестта на доказване е върху пострадалото лице т.е. жалбоподателя. Удостоверението за наследници е издадено на 19.01.2011 г., договорът е подписан на 08.02.2011 г., ищецът е узнал за наличието на други наследници една година по-късно през 2012 г., присъдата срещу

Кмета е влязла в сила на 15.05.2015г., а разходите-предмет на делото са направени през 2018г., когато е платено на невключените в удостоверението наследници, притежаващи вече собствеността върху имота т.е. ***вредите са настъпили в един по-късен момент.***

Следователно давността е изтекла към 2017г., а ИМ е депозирана на 20.07.2020г.

Въпросът за момента, от който започва да тече погасителната давност е в зависимост от това дали се касае до договорна или до деликтна отговорност в отношенията между страните.

В случаите когато се касае за договорна отговорност за вреди по силата на чл.114 ЗЗД давността започва да тече от момента, в който вземането е станало изискуемо, т.е. от настъпването на вредата, което в конкретния случай е момента на усвояването на сумите от третото лице. Възможно е страните по договора да уговорят начин за установяване на вредите, а оттам и момента от който ще считат вземането за изискуемо. В този случай давността ще започне да тече от установяването на вредата по установения в договора ред.

Ищецът депозира молба-уточнение, съгласно която претендира вреди не на договорно, а на извъндоговорно основание - деликт./доколкото Г. Н. е и страна-продавач по първия договор/ т.е. не става въпрос за вреди от евикция.

В случаите когато се касае за деликтна отговорност, по силата на чл.114 ал.3 ЗЗД давността започва да тече от момента на откриването на дееца. Именно затова законът не съдържа правило, според което при непозволено увреждане, което е и престъпление, деецът се счита открит само при наличие на влязла в сила присъда. Възможно е вредата да не е явна и да не може да бъде установена в момента на настъпването ѝ, а за това се налага да се предприемат определени действия, като например извършване на проверка, при която да бъдат установени конкретните вреди, като деецът се счита установен от този момент и от него започва да тече давността (решение № 380/13.10.2011г., постановено по гр. д. № 429/2011г. по описа на ВКС, ГК, IV г.о. Въпросът от кой момент започва да тече погасителната давност на правото на обезщетение от непозволено увреждане в случаите, когато проявяването на вредоносния резултат (вредата) е последващо самия деликт, е решен в съответствие със задължителна съдебна практика на ВКС в постановеното по реда на чл. 290 ГПК решение № 11/03.05.2018 г. по т.д. № 643/2017 г. на ВКС, I т.о. съгласно което при деликтната отговорност увреденият става кредитор, а делинквентът - длъжник, **веднага след проявление на деликта и длъжимо се явява поправянето на всички преки и непосредствени вреди, в това число и непредвидимите, независимо от формата на вината.**

Когато вредоносните последици от деянието настъпват и се проявяват в по-късен момент, тогава обективно се осъществява и фактическият състав на увреждането, стига да не се прекъсва пряката причинно-следствена връзка. Не може да се иска поправяне на вреди преди те реално да са настъпили. /определение №97/12.02.2019 по дело № 2881/2018 на ВКС, ГК, III г.о./ Както при увреждане засягащо личността, така и при уреждане засягащо имуществото на лицето, обективното проявление на вредата предполага знанието на увредения за този факт. С факта на увреждането, а не с подвеждането му под състава на престъпление и неговото доказване с влязла в сила присъда законът по правило свързва

както правото на увредения да бъде репарирен за вредите, така и защитата на това право, която е по исков ред. Правото да се иска обезщетение по чл.45 ЗЗД се поражда от увреждането, изискуемостта настъпва от увреждането и от този момент започва да тече и погасителната давност при известен извършител на увреждането. Това е така, независимо дали извършеното е престъпление, административно нарушение или единствено граждански деликт.

Увреден, който не знае за увреждането е например недееспособният, когато няма назначен представител и ако поради това състояние, или по други причини, посочени в чл.115 ЗЗД се налага отклонение, законът урежда изрично основание за спиране на давността. Между тези причини не е фактическото отсъствие на имуществено увредения, незнанието му, че е отнето или накърнено имущественото право, или незнанието му за осъщественото противоправно посегателство. От значение е дали вредоносните последици са произтекли явно и деецът е открит. Тъй като соченият с иска извършител на деликта, в лицето на въззиваемата страна, е бил обвинен в деяние, извършено от него през 2011г, за което по данни на управителя на жалбоподателя те са разбрали една година по-късно т.е. през 2012г./когато невключените наследници са отишли лично на среща/, а споразумението, с което се е признал за виновен по НОХД, е влязло в сила през 2015г., фактът на увреждането вече е настъпил, тъй като са придобили имот от неособственик /на идеални части/ респ. платената цена през 2011г. е именно вредата, която е настъпила, а не тази, платена през 2018г. което е последващ за давностния срок момент

Критерият кога е причинено увреждането и какво е то, е обективен и не е свързан с постановяване на присъдата по наказателното дело, нито с узнаването за нея. Който не следи за имуществените си интереси и поради това не е разбрал за тяхното засягане при непозволено увреждане, не може да изтъкне бездействието си при възражение за изтичане на давностния срок. Жалбоподателят твърди единствено, че е разбрал за вредата, но за него е било нецелесъобразно преместване на търговската му дейност извън имота, което би струвало повече разходи от воденето на гражданските дела с реалните собственици, поради което е останал там. Това е негов личен избор и субективно отношение към ограничаване на щетите. Именно затова е отхвърлен доводът, че трябва първо да се установи намаляване на актива на имуществото на увредения и едва от момента на извършване на съответния разход възниква съответното вземане за обезвреда на конкретната вреда, а не от деликта.

Проявлението на деликта е станало явно най-късно на 15.05.2015г. при сключване на споразумението. При това давността изтича на 15.05.2020г., а ИМ е депозирана на 20.07.2020г.

Единствено по отношение на т.н. екцес, съгласно чл.51 ал.3 ЗЗД правото на обезщетение се проявява значително по-късно и макар да е свързано с вземанията по чл.51 и 52 ЗЗД е ново самостоятелно право. За него погасителната давност започва да тече не от момента на непозволеното увреждане, а от деня на проявление на новите вреди в пълния им обем, т.е. от деня на влошаване здравето на увредения спрямо първоначалната му увреда. Тази хипотеза е изрично уредена в закона като изключение на общото правило, което означава че във

всячки останали е недопустимо разширително тълкуване на нормата на чл.114 ал.3 ЗЗД.

С оглед гореизложеното и при съвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде потвърдено.

На осн.чл.78 ал.3 ГПК жалбоподателят дължи в полза на въззиваемия направените пред настоящата инстанция разноси, но такива няма.

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260029/04.02.2021г. постановено по гр.д. № 325/2020г. по описа на Окръжен съд-гр.Враца, ГО.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____